

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban 2026.07.16.

Folytatódott a nyári meleg országszerte, amely a korábbi forró napokat követően elviselhetőbb volt, de sajnos csapadékot, érezhető felfrissülést nem mindenütt hozott. A 30-37 °C-os napi maximumok, az előző héthez hasonló, kissé enyhülő minimumokkal (11,0-15,0 °C) társultak (átlag: 24,0-29,0 °C). Az eső nem minden részét örvendeztette meg az országnak, gyakran csak a felhős, borult idő és a viharos szellőkések jutottak, de helyenként a kisebb záporoktól, az akár 60,0 miliméternyi csapadékgig is mérhettük az égi áldást. Az intenzív légmozgás minden napos volt az időszak alatt, amely a nedvességben nem részesült területeken tovább fokozta a napraforgó, kukorica aszálytüneteit. A páratartalom ilyenkor 40-50 % körülire csökkent, emelkedés legfeljebb az éjszakai órákra volt jellemző.

GABONAFÉLÉK, REPCE

Az őszi árpa betakarítása befejeződött és az őszi búza aratása is a vége felé tart. Megkezdődött, lassú ütemben halad a tarlók hántása, de sok területen várakoznak még a bálák a behordásra. A repce betakarítása a végéhez ért, a tarlók többsége még hántatlan.

KUKORICA

A száraz, aszályos területeken a kukorica nagyon megsínylette a vízhiányt. Gyakori az alsó levelek felszáradása és nem ritka a teljes növény száradás sem! A dunántúli területek, ahol a virágzás-kötődés jelenleg is tart, szerencsésebbek voltak, mert mérsékelt melegben, helyi esők előfordulása mellett ment (megy) végbe a folyamat. A kártevők közül a **gyapottok bagolylepke** szerepe a legkiemelkedőbb jelenleg. Az imágók rajzása hete óta tart, hol kisebb, hol erőteljesen növekvő egyedszámban, folyamatos párosodás, tojásrakás és lárvakelés mellett. A különböző fejlettségű lárvák kártétele folyamatos, mely nemcsak a kukoricát, napraforgót hanem a fertőzött térségben a zöldségféléket is sújtja! A védekezési döntés meghozatalához az állományok folyamatos szemlézése és az imágók csapdázása javasolt!

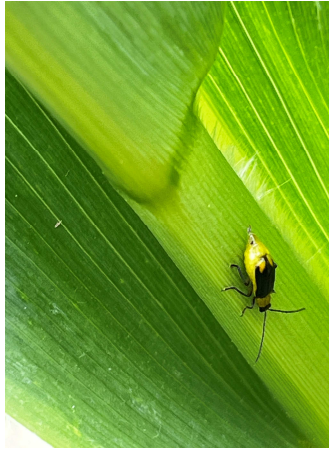
A **kukoricamoly** első nemzedékének alakulása is eltér a korábbi évektől. A kezdetben magasabb egyedszámokat (forró napokig) a néhány darabos heti fogások váltották fel, amely újabb lárvakelést és újabb, kisebb gyakoriságú tőkártételt eredményezett. Az elhúzódó rajzás jelenleg is tart (1-3 db imágó/csapda/hét) észlelési szintű egyedszámmal. A kártételek területenként változóak, többnyire 1-3 % között alakulnak, de góc-szerűen előfordulnak ennél jóval fertőzöttebb állományok is.

A fertőzött tövekben folytatódott a lárvák fejlődése, többségében L4-L5-ös lárvákat találunk és a szárazon is könnyen észlelhetők már a ki-befurakodás nyomai, valamint a címertörés is (1-2. fotó).

1-2. fotó: Kukoricamoly kártétele a száron és a címeren (címertörés) (Fotó: Tüh A., 2026.07.13.)

Folytatódott az **amerikai kukoricabogár** imágóinak előjövetele (3. fotó). A rajzás a legtöbb területen alacsony szintű (monokultúrás területen is), a csapdák csak helyenként mutatnak enyhe emelkedést (10-17 db imágó/csapda/hét; Csongrád-Csanád vármegye). A vizuális felmérések során ez ~1-2 db bogarat jelent szórványosan (1-3 %-os állományfertőzés). Az alacsony egyedszám mellett egyelőre nem vagy csak minimális szinten tapasztalható a nővirágok enyhe megrágása. A tábla szintű előrejelzés javasolt!

3. fotó: Kukoricabogár imágó (Fotó: Tüh A. 2026.07.14.)

NAPRAFORGÓ

A csapadékhiány a napraforgó állományok hervadását, felszáradását okozta az aszályal sújtott területeken (pl. Komárom-Esztergom vármegye, Alföld egyes területei). Az alsó, sárguló leveleken a gyakorivá váló **alternária** tünetek tovább gyengítik a növényeket és terjedésük a száraz, meleg időjárási körülmények között szinte borítékolható. A **szklerotínia** tünetei egyre több táblán mutatkoznak, főleg a tábla széleken gyakori a betegség fellépése, rendszerint a szártő alapi tünetekkel. Kártevők tekintetében a levéltetvek és poloskák jelentősége mostanra csökkent, ellenben nőtt a **gyapottok bagolylepke** kártételi veszélye. Az alföldi állományokban sok esetben lehet találkozni a lárvák rágás kártételével, melynek felületén kórokozó gombák telepedhetnek meg másodlagosan, jelentős termés kiesés eredményezve ezzel. A kártevő előrejelzése, szükség esetén a védekezés javasolt.

BURGONYA

Burgonyában az aszálytünetek mellett a korábbi mérsékeltabb **alternáriás levélfoltosság** tünetek erősödtek. Mostanra már sok esetben nehéz elkülöníteni az élettani eredetű károsodást a kórokozó tünetétől. A még zöld lombozatú növényeken (főleg öntözött, vagy eső áztatta területeken) újabb erőre kapott a **fitoftórás betegség** a lombozaton, amely egyelőre gyenge fokozatú, de csapadék és magas páratartalom (>75 %) esetén további erősödésére számíthatunk.

Habár nagyrészt elvégezték a termelők a **burgonyabogár** elleni védekezéseket (legalább egyszer) de még mindig láthatók a különböző korú lárvák az állományokban, amelyek veszélyes létszámban (10-20 db fejlett lárvát/tő) jelentős rágáskárt okozhatnak. A jóval virágzás utáni (több mint egy hónap) fejlettségű állományokban a lárvák kártétele az idei termést már nem befolyásolja jelentősen, mert a gumók kifejlődtek. Ez esetben a lárvák elleni beavatkozás elsősorban a jövő évi populáció egyedszámának csökkentését célozza.

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

Almában folyamatos, helyenként még mindig nagy egyedszámú az **almamoly** 2. nemzedékének a rajzása (15-20 db imágó/csapda/4 nap). Stagnál vagy csökkenést mutat az **almalevél-sátorosmoly**, a **lombosfa-fehérmoly** és az **almalevél-aknázómoly** rajzása is.

A nagyrészt száraz, vagy időnként párásabb napok a **lisztharmat** terjedéséhez kedveztek. Az érzékeny fajták lombozatán újabb tünetek váltak láthatóvá. A **varasodás** tüneteinek gyarapodása is a fertőzésveszély emelkedését jelzi, különösen ha az éjszakák hűvösebbek, párásabbak lesznek, a levélfelületi nedvesség tartósabban megmarad a lombozaton.

Szilvában folytatódott, sőt több ültetvényben felfelé ívelő, tömeges a **szilvamoly** rajzása. A fertőzött termések aránya növekvő, de a szárazabb területeken a szilvamolyos gyümölcsök mellett, megkezdődött a szilva élettani eredetű hullása is. A kártételről a termések felvágásával győződhetünk meg.

Őszibarackban a **keleti gyümölcsmoly** és a **barackmoly** rajzása is folyamatos. A keleti gyümölcsmoly rajzása tömeges (90-230 db imágó/csapda/hét), ezért előrejelzésre alapozottan a védekezés javasolt az érés előtti fajtákban az élelmezés egészségügyi várakozási idők betartása mellett.

Szőlőben a csapadékosabb, párásabb területeken továbbra is találkozhatunk a **szőlő peronoszpóra** újabb levéltüneteivel. A lombozat fertőződésére rövid idő alatt nyílik most esély, mert jelen hőmérsékleti körülmények között, eső esetén akár 4-5 napra is lerövidülhet az inkubációs idő, amely újabb levélfoltok megjelenésével jár. A védekezés az időjárás és a helyi fertőzési viszonyok függvényében javasolt.

Az idei évben a **lisztharmat** nagyon kegyes volt hozzánk eddig, azonban a lombozat fertőződése továbbra is bekövetkezhetsz, de ez már járványszerű méreteket nem ölt az ültetvényekben.

Az ültetvényeket járva, a **fitoplazma** tünetek gyakori előfordulása és jellegzetes megjelenése már szinte mindenütt tapasztalható! Nagyon fontos, hogy a tünetes tőkét azonnal vágjuk ki, vagy távolítsuk el annak lombozatát, hogy ezzel is megakadályozzuk a betegség további terjedését az amerikai szőlőkabóca által.

Az **amerikai szőlőkabóca** fejlettsége nagyon vegyes képet mutat országos szinten. Az L2-L5 lárvafokozatok a legtöbb ültetvényben megfigyelhetők még (többségben L4, L5), de a kihelyezett sárga ragacslapok helyenként már fogják (alacsony egyedszámban) az imágókat is. A vektor előrejelzése és a védekezés indokolt!

Dióban lassan de erősödik a **nyugati dióburok-fúrólégy** rajzása, 9-15 db imágó/csapda/hét maximális fogással a csapdákbán. A védekezésre fel kell készülni, melyet várhatóan (helyi egyedszámtól függően) a jövő héttől javasolt megkezdeni!

Megjelent, házi kertben gyakorivá vált az **almamoly** kártétele a dió termésén, melyről a dióburkon megjelenő ürülék/morzsálék szemcsék árulkodnak (4. fotó).

4. fotó: Az almamoly rágcsálék/ürülék szemcséje dión (Fotó: Tüh A., 2026.07.14.)

Fokozódott a **baktériumos és gombás betegségek** fellépése a dió ültetvényekben. A lombozaton és a termésein is egyre gyakoribbak a tünetek, melyek csapadékos, párás körülmények között erősödni fognak (a hőmérséklet rendelkezésre áll) (5. fotó).

5. fotó: Baktériumos fertőzés dión (Fotó: Tüh A., 2026.07.16.)

Sáskák

A sáskák továbbra is Csongrád-Csanád vármegye legjelentősebb növényvédelmi problémáját jelentik. Az **olaszsáska** (*Calliptamus italicus*), **barbársáska** (*Calliptamus barbarus*), **marokkói sáska** (*Dociostaurus maroccanus*), **rövidnyakú sáska** (*Dociostaurus brevicollis*) és **közönséges tarlósáska** (*Chorthippus brunneus*) egyedszáma továbbra is magas.

Kártételük elsősorban lucernában, spárgában, zöldségkultúrákban, parlagterületeken és út menti gyepfelületeken jelentős, ugyanakkor több helyen már a kukorica- és napraforgótáblák szegélyében is megfigyelhető (Csongrád-Csanád vármegye-Tunyoginé Búzás Ilona).

Tüh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén (Szakolczai Soma), Csongrád-Csanád (Tunyoginé Búzás Ilona), Hajdú-Bihar (Gálóczi-Tömösváry Róbert), Jász-Nagykun-Szolnok (Pintér Imre), Komárom-Esztergom (Abdai Éva) és Zala vármegyei (Tüh Annamária) Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.